

традиційні, але те представляють відмінну їхню альтернативу і доповнення.

Література

1. Божков, Н., Енчев Е., Введение в дистанционното университетско образование”, С., 1999.
2. Смикаров, А., Българският виртуален университет-състояние и перспективи, Наука, София, 2006.
3. <https://moodle.org/mod/page/view.php?id=7470>.

Вовчок З.І.,

учитель української мови і літератури,
Бердянська гімназія №1 “Надія”

ЗАСТОСУВАННЯ SMARTNOTEBOOK НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Сучасна освітня парадигма визначає здобувачів освіти суб'єктом пізнавальної діяльності, що зумовлює необхідність реорганізації освітнього процесу, спрямування його на пошук і розвиток задатків, здібностей і схильностей кожної дитини, закладених генетично. Тому пошук та застосування інноваційних форм проведення уроків та позакласної роботи є потребою часу.

У всьому багатоманітті пропонованих нині технологій, методик, методів роботи з учнями важливо дібрати саме ті, що найбільш оптимально відповідають багатьом критеріям і показникам, серед яких провідними вважаємо психофізіологічні особливості дітей та оптимізацію освітнього процесу.

Не зважаючи на швидкий розвиток світового технологічного суспільства, у вітчизняній освіті сьогодні проблема використання мультимедійних технологій залишається відкритою. Мультимедійне обладнання є широко доступним сьогодні в небагатьох закладах освіти, тому говорити про системне й масове його застосування на уроках української мови і літератури зарано. “Сьогодні існує великий технологічний розрив між учнями і школою. Нове “мультимедійне покоління” хоче бачити в школі найсучасніші технології. У багатьох учнів відсутність сучасних електронних інтерактивних засобів і новаторських програм відбиває інтерес до навчання”, – стверджував К. Фонтено – очільник програми, що реалізується у США, – “Школа ХХІ століття” [1, с. 12]. Саме для цього широкого застосування набуває робота з мультимедійними комплексами, зокрема з програмовим забезпеченням SMARTnotebook – набором інструментів, засобів та ресурсів для створення цифрових навчальних матеріалів та організації активної діяльності учнівської аудиторії.

Сьогодні провідну роль виконують освітні технології п'ятого покоління –

діяльнісні (або діяльнісно-ціннісні). Для цього широкого застосування на уроках та в позакласній роботі набуває робота з мультимедійними комплексами, зокрема інтерактивними дошками та програмовим забезпеченням SMARTnotebook. Воно являє собою набір інструментів, засобів та ресурсів для створення цифрових навчальних матеріалів та організації активної діяльності учнівської аудиторії.

Аналіз наукових досліджень свідчить про недостатню вивченість питання розробки мультимедійного супроводження предметів гуманітарного циклу, зокрема, уроків української мови і літератури. Так, науково-методичній літературі висвітлено різні проблеми адаптації та використання мультимедіа в контексті шкільної освіти, методології та теорії комп'ютеризації освіти (В. Гузєєв, Ю. Жук, І. Зязюн, О. Пищик, О. Обухова та ін.). Не залишаються осторонь означеної проблеми й учені-методисти, які пропонують свої варіанти в системі інформатизації, зокрема О. Ісаєва, В. Шуляр.

Останнім часом з'явилося чимало розвідок практичного спрямування, які презентують спроби й досвід застосування мультимедіа в освітньому процесі як закладів загальної, так і вищої освіти. Значний досвід роботи з використання програмового забезпечення SNB має педагогічний колектив Бердянської гімназії № 1 "Надія", де сьогодні 70% навчальних приміщень має мультимедійне та інтерактивне устаткування. Застосування саме SNB на уроках є однією із найбільш розповсюджених видів роботи в системі учитель↔учні, учні↔учні, учні↔учитель. В основі досліджуваної проблеми лежить вивчення шляхів застосування мультимедіа, зокрема SNB, у процесі навчання української мови і літератури, що окреслює проблемну ситуацію: як оптимально організувати взаємодію мультимедіа з колективом здобувачів освіт.

Файли SMARTnotebook переважно застосовуються для використання протягом проведення цілого уроку чи окремої презентації. Кожен файл складається з декількох сторінок, кожна з яких має свої власні об'єкти, що можна оформити на власний розсуд користувача. Крім того, діє функція прикріплення файлів і посилань на веб-сторінки, і це дозволяє швидко знайти і відкрити необхідні інтернет-сторінки.

Використання SMARTnotebook базується на використанні матеріалів галереї, яка відкриває доступ до роботи з іншими ресурсами. Це програмове забезпечення є ефективним для навчання і аудіалів, і візуалів, і кінестетиків, і диджиталів.

У підлітків середнього та старшого шкільного віку використання SNB розвиває навички аналізу, класифікації та синтезу як найнеобхідніших мисленнєвих операцій, впливає на вміння виробляти тактику й логіку побудови умовиводів тощо.

SNB доцільно використовувати практично у всіх видах діяльності учнів, зокрема при презентації нового матеріалу, його повторення, узагальнення та систематизації, оскільки вони розраховані здебільшого на самостійне активне сприймання та засвоєння знань, а мультимедійна інформація у вигляді презентацій, створена за допомогою SNB, надзвичайно ефективна як

інструктивний та ілюстративний матеріал. Його важливо чітко дозувати та структурувати, а й видозмінювати залежно від особливостей колективу здобувачів освіти, типу й етапу конкретного виду навчальних занять.

Програмове забезпечення SNB можна використовувати на всіх етапах уроку, оскільки це дозволяє швидко перевірити засвоєння матеріалу, необхідного для подальшої роботи. Крім того, воно практично завжди миттєво (чи протягом невеликого відтинку часу) візуалізує результат, дозволяє побачити й виправити допущені помилки. Усвідомлення теоретичних питань доцільно перевіряти методом *“Драг енд дрон”*, який дає змогу вибрати із множини відповіді правильний варіант чи встановити відповідність (на кшталт тестів), що є своєрідною підготовкою учнів до складання ЗНО.

Доцільно застосовувати SNB для виконання вправ на редагування: від перебудови окремих речень на текст до редакторської правки тексту певного функціонального стилю. Позитивним моментом є робота зі створення схем до уроку спільно зі здобувачами освіти. Наприклад, на етапі вивчення нового матеріалу діти можуть укласти схему, основу якої розробляє вчитель. Успішно можна використовувати SNB і на етапі рефлексії, перевіряючи за допомогою візуального ряду не просто задоволення від уроку, ступінь засвоєння матеріалу, а здатність застосовувати здобуті знання на практиці.

Моніторингові дослідження, проведені серед учасників освітнього процесу з питань вивчення доцільності застосування SNB, свідчать, що його використання підтримує до 90% здобувачів освіти.

У класах, де вчителі української мови застосовують на уроках SNB, показники навченості зростають у середньому до 10%.

Важливим ефектом застосування SNB є більш тісна співпраця з учнями, зокрема в підборі вправ, візуальних та звукових ефектів; виникає можливість взаємонавчання, що в умовах сучасного суспільства є високим показником ефективності освітнього процесу сучасної школи.

З точки зору педагогів, застосування SNB дозволяє не просто зробити уроки української мови і літератури більш ефективним, а й підняти власний авторитет в очах учнів, підвищити самооцінку.

Таким чином, застосування програмового забезпечення SNB є ефективним у викладанні української мови і літератури.

Література

1. Беженар І. Нові інформаційні технології у навчальному процесі сучасної школи / І. Беженар, О. Волинко // Директор школи. – 2005. – № 37 (373). – С. 13–15.